

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра загальної та клінічної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психофізіологія»

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

факультет психології

Івано-Франківськ - 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Психофізіологія» для студентів галузі знань 05 «соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» за освітньо-професійною програмою «Реабілітаційна психологія» за першим (бакалаврським) освітнім рівнем – 2022.-15 с.

Розробники:

Федик Оксана Василівна, доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

Протокол від “29”серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри
загальної та клінічної психології

В. П. Москалець

“29” серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету.

Протокол від “_30_”__серпня_2022 р. № 1

“ 30 ”серпня 2022 р.

Голова

Любомира ПЛЕЦЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 соціально-поведінкові науки (шифр і назва)	Цикл професійної підготовки Обов'язкова дисципліна	
	Напрямок підготовки 053 «Психологія» (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність (професійне спрямування): «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40%/60%

для заочної форми навчання – 16%/84%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Психофізіологія» має важливе загальнонаукове і практичне значення. В процесі вивчення курсу визначаються закономірності співвідношення психічного й фізіологічного для становлення психофізіологічних закономірностей та механізмів життєдіяльності, розвитку, навчання та праці людини.

Мета та цілі: формування уявлення студентів про фізіологічні основи психічних явищ, ознайомлення з психофізіологічними складовими психічних процесів і функцій, з

систематикою психофізіологічних методів дослідження; формування природничо-наукової методології аналізу психічних феноменів і поведінки. Оволодіти сучасними і перспективними напрямками психофізіологічних розробок і досліджень, з питань психодіагностики, профвідбору, психофізіологічної підготовки, адаптації, оцінки, прогнозу і управління станами людини, психофізіологічного супроводу навчальної і професійної діяльності, форм і методів реабілітації. Навчити студентів використовувати одержані знання у практичній діяльності.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів у сфері психології.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Програмні результати:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР14.Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.

ПР18.Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

Міждисциплінарні зв'язки:

Загальна психологія, нейрофізіологія, соціальна психологія, медична психологія.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Психофізіологія на сучасному етапі розвитку

Мета, завдання та актуальність розвитку психофізіології. Головні поняття і категорії психофізіології. Зв'язок психофізіології з іншими науками. Міждисциплінарність психофізіології як науки.. Структура психофізіології. Принципи психофізіології. Психофізіологічна проблема. Актуальні проблеми, завдання, зміст і перспективи розвитку психофізіології. Історія становлення психофізіології. Науково-практичні проблеми розвитку психофізіології

Література

1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.

2. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології: навч. посіб. / І.Г.Тітов. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с. – (Серія "Альма-матер").

3. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194 с.

4. Макарчук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник /М. Ю. Макарчук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов. Київ: ООО «Інтерсервіс», 2011. 329 с.

5.Аршава І. Ф., Черненко М. І. Психофізіологія: підручник для студентів ВНЗ. Київ: Вища освіта, 2006. 308 с.

Тема 2. Сучасні методи дослідження в психофізіології

Реєстрація вегетативних реакцій, як один із методів психофізіології; переваги і недоліки цього методу. Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Електроенцефалограма. Артефакти. Магнітоенцефалограма. Позитронно-емісійна томографія мозку. Ядерна магнітна резонансна інтроскопія. Електроокулограма. Електроміограма. Електрична активність шкіри. Детектор брехні

Література

1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.
2. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології: навч. посіб. / І.Г.Тітов. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с. – (Серія "Альма-матер").
3. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194 с.
4. Макарчук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник /М. Ю. Макарчук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов. Київ: ООО «Інтерсервіс», 2011. 329 с.
5. Аршава І. Ф., Черненко М. І. Психофізіологія: підручник для студентів ВНЗ. Київ: Вища освіта, 2006. 308 с.
6. Кокун О. М. Психофізіологія: теоретичний курс та методичний інструментарій: Навчальний посібник. Київ: Університет «Україна», 2007. 241 с.
7. Корольчук М. С. Психофізіологія діяльності. Київ, 2009. 210 с.

Тема 3. Психофізіологія функціональних станів.

Поняття стану та його основні властивості. Психофізіологічна характеристика станів функціонального напруження. Функціональні стани людини. Функціональний стан мозку. Загальна характеристика функціональних станів. Функціональні стани та особливості нервової системи. Фактори, які впливають на функціональні стани. Характеристика окремих функціональних станів під час діяльності. Індивідуальні кількісні методи оцінки функціональних станів, працездатності та психофізіологічних особливостей особистості.

Література

1. Філімонова Н.Б. Комп'ютерна експрес-методика для визначення психофізіологічного стану людини /Зб. матеріалів конф. "Культура здоров'я як предмет освіти". – Херсон, 2000. – С.204-209.
2. Коцан І. Я. Проблеми сучасної психофізіології: курс лекцій : навч. посіб. : [для студ. ВНЗ] / І. Я. Коцан, О. П. Мотузюк, І. П. Кузнєцов. – Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Біол. ф-т, Каф. фізіології людини і тварин. – Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010.–184с.
3. Кабашнюк В. О. Психофізіологія: [навчальний посібник] / В.О. Кабашнюк, В. К. Гаврилькевич. – Львів: «Новий світ-2000», 2006. – 200 с.
4. Луценко О. Л. Психофізіологія: прикладні аспекти: навчально-методичний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 55 с

Тема 4. Психофізіологія пізнавальних процесів. Психофізіологічний відбір.
Психофізіологічна підготовка

Психофізіологія уваги. Психофізіологія пам'яті. Психофізіологія мовлення. Психофізіологія мислення. Концепція часової організації пам'яті і її недоліки. Концепція активної пам'яті. Пам'ять і функціональний стан мозку. Гіпотеза "один слід і два процеси". Структури мозку, які приймають участь при різних видах запам'ятовування. Орієнтувальний рефлекс. Функціональна асиметрія півкуль головного мозку Психофізіологічний відбір — складова професійного відбору для виявлення здібностей і якостей, що відповідають вимогам певної діяльності. Взаємозв'язок відбору психофізіологічного з іншими видами професійного відбору (медичним, соціально-психологічним, освітнім, фізичним). Принципи психофізіологічного відбору (активність, практичність, надійність, валідність). Зміст професіограми діяльності. Вимоги до спеціаліста-психофізіолога на виробництві. Формування нових нервових зв'язків, створення динамічних спеціалізованих стереотипів, певних фізіологічних проявів — основа психофізіологічної підготовки, її компоненти: сенсорний, розумовий, руховий та вегетативний. Особливості конструювання психофізіологічної підготовки.

Література

5. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.
6. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології: навч. посіб. / І.Г.Тітов. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с. – (Серія "Альма-матер").

Тема 5. Психофізіологія стресу.

Стрес і фрустрація. Професійний стресс. Визначення стресу, стресора, стресової реакції і дистресу. Г.Сельє «Загальний адаптаційний синдром». Синдром розумово-емоційного напруження — основа виникнення стресу в сучасних умовах життя. Неспецифічні реакції організму на дію стресорів Зниження резистентності організму при тривалій дії стресора. Біолого-психологічні та соціально-виробничі фактори ризику виникнення стану стресу. Стрес та інші психічні стани і реакції. Стрес і емоції. Стрес і напруга. Механізми стресу.

Література

1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.
2. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології: навч. посіб. / І.Г.Тітов. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с. – (Серія "Альма-матер").
3. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194 с.

4. Макаруч, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник /М. Ю. Макаруч, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов. Київ: ООО «Інтерсервіс», 2011. 329 с.

Тема 6. Психофізіологія емоцій.

Теорії емоцій. Психофізіологія емоційних станів. Феноменологія емоцій. Психологічні і психофізіологічні уявлення про природу емоцій. Теорія Джемса-Ланге та Кеннона-Берна. Емоції і вегетативні реакції. Вимір емоцій. Геометрична модель базисних емоцій. Експериментальні підходи до вивчення ролі мозку в емоційних проявах.

Психофізіологічне обґрунтування емоційних станів, фізіологічні їх прояви. Залежність характеру емоційних проявів від задоволення потреби.

Література

1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.

2. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології: навч. посіб. / І.Г.Тітов. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с. – (Серія "Альма-матер").

3. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194 с.

3.. Макаруч, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник /М. Ю. Макаруч, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов. Київ: ООО «Інтерсервіс», 2011. 329 с.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	лаб	інд		с.р	о	л	п	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Психофізіологія на сучасному етапі розвитку												
Тема 1. Психофізіологія як наука. Психофізіологічна проблема	9	1	2			6		0,5				10
Тема 2. Сучасні методи психофізіологічного дослідження. Детектор брехні	12	2	2			8	12	0,5	0,5			10

Тема 3. Складові психофізіологічної підготовки та відбору	11	1	2			8	8,5	0,5				10
Тема4. Нові напрямки прикладної психофізіології. Системна психофізіологія	12	2	2			8	11	0,5	0,5			10
Разом за змістовим модулем 1	44	6	8			30	44	2	1			40
Змістовий модуль 2. Психофізіологія людини												
Тема 5. Психофізіологія пізнавальних процесів. Пам'ять. Мислення. Увага. Мовлення	10	1	2			10	10	1	0,5			10
Тема 6. Психофізіологія емоцій. Теорії емоцій	8	1	2			4	8	1	0,5			10
Тема7.Психофізіологія стресу. Види стресу.	8	1	2			6	8	1	0,5			10
Тема 8.Психофізіологія функціональних станів.	8	1	2			6	8	1	0,5			10
Тема 9.Психофізіологія станів функціонального напруження	8	1	2			2	8	1				
Тема 10.Методичне забезпечення психофізіології.	4	1				2	4	1				
Разом за змістовим модулем 2	46	6	10			30	46		3			40
Усього годин	90	12	18			60	90	6	4			80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Актуальні проблеми, завдання, зміст і перспективи розвитку психофізіології. Історія становлення психофізіології. Науково-практичні теми розвитку психофізіології. Головні поняття і категорії психофізіології. Зв'язок психофізіології з іншими науками.	2
2	Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Енцефалограма. Артефакти. Магнітоенцефалограма. Електроенцефалографія мозку. Ядерна магнітна резонансна спектроскопія. Електроокулограма. Електроміограма. Електрична провідність шкіри.	2

3	Функціональні стани та особливості нервової системи. Фактори, які впливають на функціональні стани. Характеристика окремих функціональних станів під час діяльності.	2
4	Психофізіологічний відбір — складова професійного відбору для виявлення здібностей і якостей, що відповідають вимогам певної діяльності. Принципи психофізіологічного відбору (активність, практичність, надійність, валідність). Зміст професіограми діяльності.	4
5	Емоції і вегетативні реакції. Вимір емоцій. Геометрична модель базисних емоцій. Експериментальні підходи до вивчення ролі мозку в емоційних проявах.	2
6	Стрес та інші психічні стани і реакції. Стрес і емоції. Стрес і напруга. Механізми стресу. Захворювання, пов'язані зі стресом. Засоби захисту від стресу.	2
7	Реактивність як властивість організму реагувати на подразнення. Резистентність як здатність чинити опір подразненню. Види реактивності і резистентності. Значення для формування функціонального стану організму умов життєдіяльності.	2
8	Методичне забезпечення психофізіології. Загальні принципи та критерії відбору методик. Методика оцінки розумової працездатності. Методики вивчення якостей уваги. Оцінка та характеристика психофізіологічних якостей. Методики оцінки індивідуальних якостей.	2
	Всього	18

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання психофізіології. Методи дослідження, які використовуються в психофізіології.	
2	Вчення І.П.Павлова про типи вищої нервової діяльності (ВНД). Основні характеристики нервових процесів, які визначають тип ВНД.	
...	Психіка і свідомість. Фізіологічні механізми свідомості. Психологія свідомості і самосвідомості. Свідоме і підсвідоме.	
	Особистість як центральна проблема психофізіології. Природа і структура особистості. Біологічний фундамент особистості: темперамент і характер. Темперамент в структурі індивідуальності. Акцентуації характеру особистості. Психометрія особистості.	
	Психофізіологічні основи відчуття, сприйняття. Адаптація. Ілюзії.	
	Умови утворення і збереження умовних рефлексів. Механізми замикання тимчасових зв'язків.	
	Психофізіологічні механізми пам'яті та уваги. Методи дослідження стану пам'яті та уваги. Типи порушень пам'яті та уваги.	
	Психофізіологічні характеристики мислення та інтелекту. Мислення і мова. Розвиток мовлення у дитини.	
	Слово як сигнал сигналів. Мова та її функції. Мовні функції півкуль головного мозку. Типи порушень мови. Взаємодія I та II сигнальних систем. Мозок і свідомість.	
	Рівень розумового розвитку людини.	

	Структура поведінкового акту. Функціональні системи за П.К.Анохіним, К.В.Судаковим. Стадії поведінкового акту. Нейронні механізми поведінки.	
	Потреби. Детермінанти потреб. Класифікація потреб. Потреби і виховання.	
	Біологічна мотивація. Загальні властивості різних видів мотивацій. Мотивація як домінанта.	
	Психофізіологія емоцій, механізми їх формування і біологічне значення. Нейроанатомія та нейрохімія емоцій.	
	Психофізіологічні аспекти афективної сфери, волі та поведінки.	
	Механізми керування рухових актів. Механізми ініціації руху.	
	Функціональні стани організму в структурі поведінки. Нейроанатомія функціональних станів. Фізіологічні індикатори функціональних станів. Сон, його фази, механізми розвитку і значення для організму. Сновидіння.	
	Адаптація організму до дії стресових факторів (система негайної адаптаційної відповіді Орбелі-Кеннона та тривалої адаптації Ганса Сельє).	

8. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні проблеми психофізіології	2
2	Психофізіологія пізнавальних процесів – пам'яті, уваги мислення, мовлення	4
3	Психофізіологія свідомого та несвідомого. Теорії свідомості. Установки і неусвідомлювані мотиви. Змінені стани свідомості.	4
4	Психофізіологія станів функціонального напруження.	4
5	Принципи та зміст алгоритму психофізіологічного забезпечення діяльності.	2
6	Психофізіологічний відбір, профорієнтація.	
7	Психофізіологія сну. Теорії сну. Стадії сну.	4
9	Модулюючі системи мозку. Поняття про модулюючі системи мозку. Гетерогенність модулюючих систем мозку	2
9	Мовлення, її значення. Теорія І.П. Павлова про дві сигнальні системи дійсності. Розвиток мовлення в онтогенезі.	2
10	Синдром Мауглі. Класифікації видів мовлення. Артикуляція і фонація. Значення й організація невербальних форм комунікації (міміка, жест, поза).	4
11	Структури мозку, що беруть участь у мовних процесах. Мовлення і міжпівкульна асиметрія. Психофізіологія мислення.	4
12	Організація процесу мислення і структури мозку, що беруть участь у процесах мислення. Мислення і міжпівкульна асиметрія.	4
13	Психофізіологічні аспекти реактивності і резистентності. психофізіологічна характеристика стану гіпокінезії	2
14	Реактивність як властивість організму реагувати на подразнення. Резистентність як здатність чинити опір подразненню. Види реактивності і резистентності. Значення для формування функціонального стану організму умов життєдіяльності.	2
15	Гіпокінезія — чинник, який збіднює аферентну стимуляцію в головного мозку, знижує їх працездатність.	2

16	Психофізіологічні зміни при гіпокінезії: астенізація функцій ЦНС, погіршення розумової працездатності, пам'яті, логічного мислення.	4
17	Класифікація рухів. Структури мозку, що беруть участь у забезпеченні рухів. Локомоція, основні види локомоцій у людини. Організація локомоції. Організація орієнтованих рухів і рухів постаті.	2
18	Уявлення про свідомість психологів і нейрофізіологів. Етапи відновлення свідомості.	2
19	Теорії свідомості: теорія світлої плями І.П. Павлова, теорія Дж. Едельмана, теорія свідомості як емерджентної властивості мозку теорія свідомості Дж. Екклса і т.д.	2
20	Поняття про функціональні системи. Органний та системний підхід у психофізіології. Загальні якості функціональних систем	2
22	Особливості новонародженої дитини. Особливості дитини першого року життя. Особливості дитини 1-3 років життя. Особливості дошкільника. Особливості молодшого школяра. Особливості підліткового віку.	2
23	Нові напрямки прикладної психофізіології. Педагогічна психофізіологія. Соціальна психофізіологія. Екологічна психофізіологія	4
	Разом	60

8 а. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні проблеми психофізіології	2
2	Психофізіологія пізнавальних процесів – пам'яті, уваги мислення, мовлення	4
3	Психофізіологія свідомого та несвідомого. Теорії свідомості. Установки і неусвідомлювані мотиви. Змінені стани свідомості.	4
4	Психофізіологія станів функціонального напруження.	2
5	Принципи та зміст алгоритму психофізіологічного забезпечення діяльності.	2
6	Психофізіологічний відбір, профорієнтація.	
7	Психофізіологія сну. Теорії сну. Стадії сну.	4
8	Класифікація корегуючих впливів на функціональний стан людини. Зовнішні способи корекції функціонального стану людини (застосування функціональної музики, електроміостимуляція, стимуляція в рефлексогенні зони людини, психогенна корекція, масаж, фармакологічна корекція, сон та гіпноз, автогенне тренування).	4
9	Модулюючі системи мозку. Поняття про модулюючі системи мозку. Гетерогенність модулюючих систем мозку	4
10	Будова і функції ретикулярної формації. Будова і функції лімбічної системи.	2
11	Мовлення, її значення. Теорія І.П. Павлова про дві сигнальні системи дійсності. Розвиток мовлення в онтогенезі.	4
12	Синдром Мауглі. Класифікації видів мовлення. Артикуляція і фонація. Значення й організація невербальних форм комунікації (міміка, жест, поза).	4

13	Структури мозку, що беруть участь у мовних процесах. Мовлення і міжпівкульна асиметрія. Психофізіологія мислення.	4
14	Організація процесу мислення і структури мозку, що беруть участь у процесах мислення. Мислення і міжпівкульна асиметрія.	4
15	Психофізіологічні аспекти реактивності і резистентності. психофізіологічна характеристика стану гіпокінезії	2
16	Реактивність як властивість організму реагувати на подразнення. Резистентність як здатність чинити опір подразненню. Види реактивності і резистентності. Значення для формування функціонального стану організму умов життєдіяльності.	4
17	Гіпокінезія — чинник, який збіднює аферентну стимуляцію головного мозку, знижує їх працездатність.	2
18	Психофізіологічні зміни при гіпокінезії: астенизація функцій ЦНС, погіршення розумової працездатності, пам'яті, логічного мислення.	4
19	Часткова гіпокінезія: зниження резистентності організму, формування нового його функціонального стану. Тривала гіпокінезія та її наслідки: виснаження і загибель.	2
20	Класифікація рухів. Структури мозку, що беруть участь у забезпеченні рухів. Локомоція, основні види локомоцій у людини. Організація локомоції. Організація орієнтованих рухів і рухів постаті.	2
21	Уявлення про свідомість психологів і нейрофізіологів. Етапи відновлення свідомості.	2
22	Теорії свідомості: теорія світлої плями І.П. Павлова, теорія Дж. Едельмана, теорія свідомості як емерджентної властивості мозку теорія свідомості Дж. Екклса і т.д.	4
23	Поняття про функціональні системи.	2
24	Органний та системний підхід у психофізіології. Загальні якості функціональних систем.	2
25	Основні положення теорії П.К.Анохіна. Міжсистемні відносини у організмі. Системні відносини із навколишнім середовищем.	2
26	Системна діагностика здоров'я. Функціональні системи у патології.	2
27	Розвиток психіки в онтогенезі. Біологічне дозрівання і розвиток психіки. Критерії дозрівання.	2
28	Особливості новонародженої дитини. Особливості дитини першого року життя. Особливості дитини 1-3 років життя. Особливості дошкільника. Особливості молодшого школяра. Особливості підліткового віку.	2
29	Психічні розлади при інфекціях. Розлади як наслідок травм мозку. Психічні розлади обумовлені інтоксикацією. Лікувально-педагогічні заходи.	2
30	Нові напрямки прикладної психофізіології. Педагогічна психофізіологія. Соціальна психофізіологія. Екологічна психофізіологія	2
	Разом	80

9. Індивідуальні завдання Не передбачені

10. Методи навчання: репродуктивні, частково-пошукові, методи проблемного викладання, дослідницькі, інтерактивні методи.

11. Методи контролю. Поточний контроль: усне та письмове опитування, контроль самостійної роботи, тестування, контрольна робота, практичні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Семінарські-практичні заняття (усні відповіді + ТЗ) - 35

Контрольна робота - 10

Самостійна робота - 5

Екзамен – 50

Підсумкова за курс – 100 (бали впродовж семестру + бали за екзамен)

Розподіл балів для заочної форми навчання:

Семінарські-практичні заняття (усні відповіді + ТЗ) - 35

Контрольна робота - 10

Самостійна робота - 5

Екзамен – 50

Критерії поточного оцінювання та самостійної роботи здійснюються за 5-бальною шкалою і відповідають загальним рекомендаціям щодо оцінювання при підсумковому контролю.

Відмінно (5) - завдання повністю відповідає розробленим вимогам; студент засвоїв понятійний апарат теми; студенти самостійно проаналізували додаткову літературу, узагальнили інформацію; матеріал подано структуровано, логічно, змістовно, лаконічно; до тексту підібрано візуальний ряд (не обов'язково до кожного слайду); наведено приклади аналізованих явищ; є перелік використаних джерел (2-5). Завдання підготовлено вчасно і презентовано на практичному занятті;

Добре (4) – завдання виконано відповідно до вимог; допущено незначні помилки при поясненні понять чи наведені прикладів; використано додаткову літературу; або ж матеріал подано недостатньо структуровано, змістовно, лаконічно; є перелік використаних джерел; завдання підготовлено вчасно. Або студенти підготували завдання відповідно всіх вимог без помилок, проте не бажали презентувати на практичному занятті;

Задовільно (3) – завдання виконано із певним недотриманням вимог: опора тільки на лекційний матеріал, відсутність візуального підкріплення теми; матеріал подано не систематизовано, не лаконічно; презентація надто мала або ж надто об'ємна; нема переліку опрацьованих джерел. Презентована на практичному занятті з помилками або ж не презентована.

Незадовільно (1-2) – виконано менше як 50% вимог, нема відповідності темі;

0 балів – презентація відсутня.

Шкала оцінювання: національна та ECTS (підсумок по курсу)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E	задовільно	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

13. Методичне забезпечення

До методичного забезпечення належить: конспект лекцій, розроблені плани семінарських занять і списком рекомендованої літератури, розроблені тестові завдання до тем на платформі– Dlearn, завдання на самостійну роботу, практичні завдання, програмові вимоги до екзамену, форми контролю.

14. Рекомендована література

1. Базова

- 1.1. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194с.
- 1.2. Макарчук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник / М. Ю. Макарчук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов. Київ: ООО «Інтерсервіс», 2011. 329 с.
- 1.3. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології. Київ: «Академвидав», 2011. 296 с.
- 1.4. Філімонов В. І. Фізіологія людини: підручник / В. І. Філімонов. Київ: ВСВ «Медицина», 2010.776 с.
- 1.5. Грицюк І.М. Г Психофізіологія: методичні матеріали для студентів спеціальності «Психологія» / І. М. Грицюк. — Луцьк :
- 1.6. Коцан І. Я. Проблеми сучасної психофізіології: курс лекцій : навч. посіб. : [для студ. ВНЗ] / І. Я. Коцан, О. П. Мотузюк, І. П. Кузнецов. – Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Біол. ф-т, Каф. фізіології людини і тварин. – Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010.–184с.
- 1.7. Кабашнюк В. О. Психофізіологія: [навчальний посібник] / В.О. Кабашнюк, В. К. Гаврилькевич. – Львів: «Новий світ-2000», 2006. – 200 с.
- 1.8. Луценко О. Л. Психофізіологія: прикладні аспекти: навчально-методичний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 55 с

2. Допоміжна

- 2.1. Аршава І. Ф., Черненко М. І. Психофізіологія: підручник для студентів ВНЗ. Київ: Вища освіта, 2006. 308 с.
- 2.2. Кокун О. М. Психофізіологія: теоретичний курс та методичний інструментарій: Навчальний посібник. Київ: Університет «Україна», 2007. 241 с.
- 2.3. Корольчук М. С. Психофізіологія діяльності. Київ, 2009. 210 с.
- 2.4. Майдіков Ю. Л., Корсун С. І. Нервова система і психічна діяльність людини: Навч. посіб. Київ, Магістр-XXI сторіччя, 2007. 280 с.
- 2.4.Федик О.В. Психофізіологія Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів сп. «Психологія». Івано-Франківськ.: Гостинець, 2007. – 48 с.

2.5.Федик О.В. Психофізіологічне забезпечення у структурі психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія.-Івано-Франківськ:Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ ПНУ,2009.-Вип..-Ч.2.-С.35-41.

2.6.Федик О.В. «Термінологічний словник з психофізіології» для студентів філософського факультету спеціальності «Психологія» Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ ПНУ,2010.-165с.

2.7. Федик О.В. Стрес у реаліях життя: проблеми чи можливості. IV Міжнародна науково-практична конференція «Модернізація системи освіти в гірських регіонах: національний і глобальний виміри», 22 листопада 2022 р Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

2.8 Федик О.В. Стрес у студентському середовищі VI Міжнародна науково-практична конференція «Scientific directions of research in educational activity», 14-17 лютого 2023 р., Осака, Японія С.430-435

2.9.Федик О.В. Емоційна стійкість як одна з детермінант подолання стресу X Міжнародна науково-практична конференція «Modern methods of applying scientific theories», 14-17 березня 2023 р., Лісабон, Португалія С.379-382

3. Інформаційні ресурси в Інтернеті (Інтранеті)

1.Модульне середовище навчання

<http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>